

Aanwijzend voornaamwoord

Woorden – woordsoorten, onderbouw vo

Betekenisnetwerk: functiewoord, zelfstandig naamwoord, persoonlijk voornaamwoord, vragend voornaamwoord

Leerlingen leren wat een aanwijzend en vragend voornaamwoord is

Aanwijzend voornaamwoord

Een **aanwijzend voornaamwoord** (aanw.vnw) wijst een mens, een dier of een ding aan: *deze* vrouw, *dat* paard, *die* fiets. Dit zijn aanwijzende voornaamwoorden: *deze*, *die*, *dat*, *dit*, *zulk(e)*, *zo'n*, *dergelijk(e)*, *zelf*, *hetzelfde*, *dezelfde*.

Een aanwijzend voornaamwoord kan voor een zelfstandig naamwoord staan, maar het kan ook alleen staan. Als het alleen staat, kun je het zelfstandig naamwoord er soms wel achter denken:

– *Deze* rode fiets vind ik mooier dan *zo'n* zwarte (fiets). Vind jij *dat* ook?

Let op:

- De woorden *dat* en *die* behoren tot meerdere woordsoorten. *Dat* en *die* zijn alleen aanwijzend voornaamwoord als je ze kunt vervangen door *dit* en *deze*.
- Woorden die een plaats of een richting aangeven (*daar*, *daarheen*, *daarover*, *daarlangs*) zijn geen aanwijzend voornaamwoord.

Vragend voornaamwoord

Er zijn vier **vragende voornaamwoorden** (vr.vnw): *wie*, *wat*, *welk(e)*, *wat voor (een)*. Ze staan meestal aan het begin van een vraag:

- *Wie* van jullie wil even een boodschap voor me doen?
- *Naar welk* land gaat je vriendin op vakantie?

Soms staat een vragend voornaamwoord aan het begin van een zin die gemaakt is van een vraag:

- *Hij vroeg wie* van ons even een boodschap voor hem wilde doen.

Let op:

- *Wie* en *wat* zijn geen vragend voornaamwoord als ze terugwijzen naar een eerder genoemd woord:
– *Die leuke jongen over wie* je me zojuist vertelde, loopt daarginds.
- Woorden als *waar*, *waarheen*, *wanneer* en *hoe* zijn geen vragende voornaamwoorden.

Bron: Nieuw Nederlands havo/vwo 1&2, H.4 (2016). Groningen: Noordhoff

Een aanwijzend voornaamwoord kan in plaats van het lidwoord staan voor een zelfstandig naamwoord (de leerling, **die** leerling). Het verwijst naar het zelfstandig naamwoord. Bij een aanwijzend voornaamwoord wijs je het zelfstandig naamwoord eigenlijk aan. Aanwijzende voornaamwoorden zijn onder andere: **deze**, **die**, **dit** en **dat**.

[Uitleg Aanwijzend voornaamwoord \(demonstratief pronomen\) - jufmelis.nl](https://www.jufmelis.nl/uitleg-aanwijzend-voornaamwoord-demonstratief-pronomen)